



KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Talisman Energy Norge
Postboks 649, Sentrum
4003 STAVANGER

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att: Alice Baker

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 26.03.2010

Vår ref.: 2007/1079 405.14

Deres ref.:

Saksbehandler: Trine Berntzen, telefon: 22573662

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2009 og pålegg om oppfølging for Gydafeltet

Klima- og forurensningsdirektoratet kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp. Vi har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2010. Talisman Energy Norge AS har i 2009 hatt et kvotepliktig utslipp på 61 920 tonn CO₂ fra Gydafeltet.

Talisman Energy Norge AS skal innen 1.mai 2010 redegjøre for forskjellen i mengden aktivitetsdata i rapporten fra MetroPartner og rapporterte mengder for kildestrøm 3 (HP fakkell) og 4 (LP fakkell). Bedriften skal innen 1.juni 2010 redegjøre for om opplysningene vedrørende usikkerheten i måleutstyret for måling av brenngass i måleprogrammet stemmer, eventuelt oppdatere usikkerhetsberegningene. Innen samme dato skal bedriften redegjøre for hvilke tiltak de skal gjennomføre for å få redusert usikkerheten i måling av aktivitetsdata for kildestrøm 3 (HP fakkellgass). Alternativt kan bedriften søke om å få omgjort kildestrøm 3 til en de-minimis kildestrøm. Dette betyr samtidig at det må søkes om å få omgjort kildestrøm 2 til en vanlig kildestrøm.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

1. Sakens bakgrunn

Vi viser til utslippsrapport innlevert 26. februar 2010 og senere korrespondanse.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel

med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser av 14.mars 2008 med senere endringer. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift av 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg.

Klima- og forurensningsdirektoratet kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, i henhold til klimakvoteloven § 17.

2. Klima- og forurensningsdirektoratets vurdering

Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

Talisman Energy Norge AS (heretter TENAS) sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ den 26. februar 2010, som er innen fristen.

Vurdering av kvotepliktige CO₂-utslipp

Kvoteplikt

Kvoteplikten for Gydafeltet er knyttet til virksomhetens energianlegg. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til bedriftens tillatelse til kvotepliktige utslipp, sist endret 4.desember 2010.

Kilder til kvotepliktige utslipp

Bedriften har i 2009 hatt kvotepliktige utslipp fra følgende kildestrømmer:

Kildestrømnr	Kildestrøm	Kommentar
1	Brenngass	
2	Diesel	
3	Fakkelgass	HP-fakkel
4	Fakkelgass	LP-fakkel

For utslippene av CO₂ fra kildestrøm 2 er det ikke stilt krav til metode for beregning av utslippene, såfremt utslippene fra denne kildestrømmen til sammen er mindre enn to prosent av det totale årlige utslippet, maksimalt 20 000 tonn. Utslipper fra kildestrøm 2 utgjør 1,5 prosent av det totale utslippet fra Gyda i 2009. Det rapporterte utslippet fra denne kildestrømmen fremgår nedenfor, under vår vurdering av de kvotepliktige utslippene.

TENAS har for Gydafeltet ikke rapportert om kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av tillatelsen.

Vurdering av aktivitetsdata

TENAS har rapportert aktivitetsdata og usikkerhet i beregning av aktivitetsdata. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i beregning av aktivitetsdata som er stilt i tillatelsen.

Kildestrømnr	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Usikkerhetskrav (%)	Rapportert usikkerhet (%)
1	Brenngass	22 404 669 Sm ³	1,50	0,68
3	HP Fakkalgass	170 667 Sm ³	7,50	53
4	LP Fakkalgass	491 630 Sm ³	7,50	7,30

Metode

Bestemmelse av mengden aktivitetsdata for kildestrøm 1, 3 og 4 er fremkommet som beskrevet i punkt 6 i virksomhetens program for beregning og måling av kvotepliktig utslipp.

Usikkerhet

Bedriften har rapportert usikkerhet i bestemmelse av aktivitetsdata for kildestrøm 1, 3 og 4. De rapporterte usikkerhetene for kildestrøm 1 (brenngass) og kildestrøm 4 (LP fakkalgass) ligger innenfor kravet til usikkerhet i aktivitetsdata gitt i bedriftens tillatelse til kvotepliktig utslipp. Usikkerheten for kildestrøm 3 (HP fakkalgass) tilfredsstiller ikke kravet i bedriftens tillatelse til kvotepliktig utslipp.

Kildestrøm 1 (brenngass)

For bestemmelse av aktivitetsdata for kildestrøm 1 (brenngass) på Gydafeltet benyttes måleblende med online tetthetsmåler. Usikkerhetsberegninger i aktivitetsdata for kildestrøm 1 er gjennomført av MetroPartner. Beregning av måleusikkerheten er basert på konseptet beskrevet i ISO (1995) ”*Guide to the expression of uncertainty in measurement (GUM)*” og ISO 5168 (2005) ”*Measurement of fluid flow – Procedures for the evaluation of uncertainties*”.

Usikkerheten i mengden brenngass for 2009 er beregnet til 0,68 prosent på volumbasis og 0,60 prosent på massebasis. Bedriften har i rapporteringsskjemaet oppgitt usikkerheten på massebasis. Det er i bedriftens tillatelse til kvotepliktig utslipp stilt krav til at aktivitetsdata for kildestrøm 1 (brenngass) skal rapporteres som standard volum (Sm³). Usikkerheten må følgelig rapporteres på volumbasis. Klima- og forurensningsdirektoratet forventer at bedriften for neste år rapporterer usikkerheten på volumbasis.

I bedriftens tillatelse, punkt 6 i program for beregning og måling av kvotepliktig utslipp, er det oppgitt at måleusikkerheten til måleblendene som benyttes til å måle brenngassen er 1,34 prosent. Klima- og forurensningsdirektoratet finner det merkelig at usikkerheten i mengden brenngass for 2009 er lavere enn usikkerheten i selve måleutstyret. Dersom TENAS mener at opplysningene vedrørende usikkerheten som er oppgitt i måleprogrammet ikke stemmer, ber vi om en tilbakemelding på dette innen 1.juni 2010. Dersom TENAS imidlertid mener opplysningene om usikkerheten i måleprogrammet

stemmer, ber vi om at dette blir tatt hensyn til i usikkerhetsberegningene. TENAS skal i så fall sende Klima- og forurensningsdirektoratet en oppdatert usikkerhetsberegning for brenngass i 2009 innen 1.juni 2010.

Kildestrøm 3 (HP fakkalgass)

MetroPartner har for TENAS beregnet usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 3 (HP fakkalgass). Beregning av måleusikkerheten er basert på konseptet beskrevet i ISO (1995) ”*Guide to the expression of uncertainty in measurement (GUM)*” og ISO 5168 (2005) ”*Measurement of fluid flow – Procedures for the evaluation of uncertainties*”.

Beregningene viser at usikkerheten i mengden HP fakkalgass er svært høy. Usikkerheten er beregnet til 53,2 prosent i netto mengde faklet hydrokarboner, inkludert usikkerheten i målingene av nitrogen til fakkel. Dette er et avvik fra kravet i bedriftens tillatelse av 14.mars 2008 med senere endringer.

Utslippene fra kildestrøm 3 (HP fakkalgass) er i seg selv mindre enn 2 prosent av det totale utslippet fra Gyda. Det vil si at kildestrøm 3 alene kunne vært definert som en de-minimis kildestrøm. TENAS har imidlertid valgt å definere kildestrøm 2 (diesel) som en de-minimis kildestrøm. Utslippet fra kildestrøm 2 og 3 er til sammen for høyt til at begge kildestrømmene kan defineres som de-minimis.

Usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 3 (HP fakkalgass) tilfredsstill ikke kravet i bedriftens tillatelse til kvotepliktig utslipp. Bedriften skal derfor redegjøre for hvilke tiltak som må gjennomføres for å redusere usikkerheten, slik at kravet i tillatelsen blir overholdt. En slik redegjørelse skal sendes Klima- og forurensningsdirektoratet innen 1.juni 2010. Alternativt kan bedriften, innen samme dato, søke om å få omgjort kildestrøm 3 til en de-minimis kildestrøm. Dette betyr samtidig at det må søkes om å få omgjort kildestrøm 2 til en vanlig kildestrøm.

Kildestrøm 4 (LP fakkalgass)

MetroPartner har for TENAS beregnet usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 4 (LP fakkalgass). Beregning av måleusikkerheten er basert på konseptet beskrevet i ISO (1995) ”*Guide to the expression of uncertainty in measurement (GUM)*” og ISO 5168 (2005) ”*Measurement of fluid flow – Procedures for the evaluation of uncertainties*”.

Usikkerheten er beregnet til 7,3 prosent i netto mengde faklet hydrokarboner, og 6,5 prosent i total mengde faklet i 2009. Total mengde faklet inkluderer også mengde nitrogen i fakkel. Dette tilfredsstill kravet til usikkerhet gitt i bedriftens tillatelse til kvotepliktig utslipp.

Klima- og forurensningsdirektoratet tar opplysningene i usikkerhetsberegningene til etterretning.

For kildestrøm 3 (HP fakkalgass) og 4 (LP fakkalgass) er det benyttet andre mengder for aktivitetsdata i rapporten som er utarbeidet av MetroPartner enn det TENAS har rapportert i rapporteringsskjemaet. Bedriften skal redegjøre for disse forskjellene innen 1.mai 2010. Forskjellen på det totale utslippet fra kildestrøm 2 og 3 ved bruk av

aktivitetsdataene i rapporten fra MetroPartner og bedriftens egne rapporterte data er imidlertid liten.

Vurdering av faktorer

For kildestrømmene 3 (HP fakkell) og 4 (LP fakkell) har bedriften, i tråd med tillatelsen, benyttet standard utslippsfaktorer og standard oksidasjonsfaktorer ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. Det er også benyttet standard oksidasjonsfaktor for kildestrøm 1 (brenngass).

For kildestrøm 1 kreves det i tillatelsen at det benyttes bedriftsspesifikk utslippsfaktor ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. TENAS har rapportert faktor og usikkerhet i faktor for denne kildestrømmen. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i faktoren som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm -nr	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk utslippsfaktor (tonn CO ₂ /Sm ³)	Prøvetakingsfrekvens (krav i tillatelsen)	Rapportert prøvetakingsfrekvens	Rapportert usikkerhet (prosent)
1	Brenngass	0,00261	Månedlig	12	0,31

Prøvetaking og usikkerhet

Bedriften har, i tråd med tillatelsen, tatt månedlige prøver av brenngassen i 2009. Prøvene blir tatt med en strømningsproporsjonal prøvetaker. Prøvene er sendt til det akkrediterte laboratoriet Intertek Westlab for analyse.

MetroPartner har for TENAS beregnet usikkerheten i utslippsfaktoren for brenngass. Usikkerheten i utslippsfaktoren er beregnet for hver måned, da fordelingen mellom komponentene varierer noe fra måned til måned. Ut fra de månedlige usikkerhetsverdiene er det beregnet et veid årssnitt for usikkerheten i 2009. Det veide årssnittet er beregnet til 0,31 prosent på volumbasis. Dette tilfredsstiller kravet til usikkerhet gitt i klimavoteforskriften vedlegg 3D.

Det kan synes som om TENAS i usikkerhetsberegningene kun har tatt hensyn til usikkerhetsbidraget i standardavviket for variasjon. Med dette har TENAS antatt at usikkerhetsbidragene fra de forskjellige prøvetakingene og analysene er ukorrelerte. Den normale og konservative måten å kombinere usikkerhet i analyser gjort av samme laboratorium, vil være å regne full korrelasjon i usikkerhet knyttet til analyse. Tilsvarende vil det være for kalibrering og det samme vil gjelde prøvetaking. Kombinasjonen av de ulike usikkerhetsbidragene vil imidlertid være ukorrelert. Det kan virke som TENAS tilnærming underestimerer usikkerheten i utslippsfaktoren.

Til tross for ovennevnte innvending tar Klima- og forurensningsdirektoratet usikkerhetsberegningene som bedriften har gjennomført til etterretning. Til neste års rapportering krever vi imidlertid at TENAS i usikkerhetsanalysen inkluderer usikkerheten i analysene, kalibrering og prøvetaking som egne usikkerhetslementer og synliggjør dette i beregningene.

Beregning av årlig utslipp

Ut fra de månedlige prøvene av brenngassen har TENAS bestemt en utslippsfaktor per måned i 2009. Ved beregning av utslippet er den månedlige utslippsfaktoren kombinert med mengden gass benyttet den aktuelle måned. Dette er i tråd med bedriftens program for beregning og måling av kvotepliktig utslipp.

I beregning av det årlige utslippet har TENAS kombinert utslippsfaktor og aktivitetsdata iht. tillatelsen.

Kvotepliktig utslipp

TENAS har i 2009 hatt avvik fra tillatelsen til kvotepliktig utslipp og klimakvoteforskriften. Klima- og forurensningsdirektoratet finner likevel å kunne legge bedriftens rapporterte data til grunn ved beregningene av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp.

Dette gir følgende kvotepliktige utslipp i 2009:

Kildestrømnr	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Utslippsfaktor	Kvotepliktig utslipp (tonn)
1	Brenngass	22 4040 669 Sm ³	0,00261 tonn/Sm ³	58 476,19
2	Diesel			973,3
3	HP fakkellgass	170 667 Sm ³	0,00373 tonn/Sm ³	636,59
4	LP fakkellgass	491 630 Sm ³	0,00373 tonn/Sm ³	1833,78
Totale kvotepliktige utslipp				61 920

I utregningene er det benyttet flere siffer enn det som kommer fram i denne tabellen. Resultatet av multiplikasjon og summeringer av parametre oppgitt i tabellen kan derfor avvike noe.

Klima- og forurensningsdirektoratet påpeker at dersom virksomheten ved rapporteringen har gitt feilaktig opplysninger om forhold som kan påvirke utslippstallet, vil dette kunne føre til brudd på oppgjørsplikten etter klimakvoteloven § 13. Dette vil igjen kunne gi grunnlag for illeggelse av overtredelsesgebyr tilsvarende 100 euro for hvert tonn rapporteringspliktig utslipp som det ikke leveres inn kvoter for, jf klimakvoteloven § 21.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

Klima- og forurensningsdirektoratet har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2010. Bedriften har hatt et kvotepliktig utslipp på 61 920 tonn CO₂ i 2009. Vedtaket om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

TENAS skal sende Klima- og forurensningsdirektoratet nærmere informasjon innen fastsatte frister. Pålegg om redegjørelser er hjemlet i forurensningsloven § 51.

4. Oppgjør av kvoteplikten

Innen 30. april 2010 må alle kvotepliktige virksomheter overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens verifiserte, kvotepliktige utslipp i 2009 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For TENAS innebærer dette at 61 920 kvoter skal overføres fra bedriftens driftskonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Vi har registrert bedriftens verifiserte, kvotepliktige utslippstall i kvoteregisteret. Se punkt 4.5.3 i kvoteregisterets brukermanual for mer informasjon. Brukermanualen kan lastes ned fra kvoteregister.no. Vi gjør oppmerksom på at manglende overholdelse av fristen 30. april vil føre til at virksomheten ilegges et overtredelsesgebyr på 100 euro pr kvote som ikke er innlevert. Vi gjør også oppmerksom på at det i år ikke er mulig å innlevere kvoter til oppgjør før 19. april. Dette skyldes begrensninger fra EUs registersystem.

5. Gebyr

Klima- og forurensningsdirektoratets behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. § 5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på vår ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 30 000,-.

Faktura vil bli ettersendt.

6. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Klima- og forurensningsdirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 30. april 2010.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi kunne gi på forespørsel.

7. Oppsummering

Klima- og forurensningsdirektoratet godkjenner TENAS' rapport om kvotepliktige utslipp i 2009 for Gydafeltet. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

TENAS har hatt følgende avvik fra tillatelsen og klimakvoteforskriften ved rapportering av kvotepliktige utslipp for 2009:

Usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 3 (HP fakkell) ligger over kravet i bedriftens tillatelse til kvotepliktig utslipp.

Klima- og forurensningsdirektoratet fastsetter følgende tidsfrister for gjennomføring av redegjørelser:

Innen 1.mai 2010:

Bedriften skal redegjøre for forskjellen i mengden aktivitetsdata i rapporten fra MetroPartner og rapporterte mengder for kildestrøm 3 (HP fakkell) og 4 (LP fakkell)

Innen 1.juni 2010:

Bedriften skal redegjøre for om opplysningene vedrørende usikkerheten i måleutstyret for måling av brenngass i måleprogrammet stemmer. Dersom disse opplysningene er korrekte skal dette tas hensyn til i usikkerhetsberegningene og disse beregningene skal oppdateres.

Bedriften skal redegjøre for hvilke tiltak de skal gjennomføre for å få redusert usikkerheten i måling av aktivitetsdata for kildestrøm 3 (HP fakkellgass).

Alternativt kan bedriften søke om å få omgjort kildestrøm 3 til en de-minimis kildestrøm. Dette betyr samtidig at det må søkes om å få omgjort kildestrøm 2 til en vanlig kildestrøm.

TENAS skal betale et gebyr på kr 30 000,- for vår behandling av utslippsrapporten.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Erling Espolin Johnson
prosjektleder

Trine Berntzen
senioringeniør

Kopi:

Oljedirektoratet v/Steinar Vervik, Postboks 600, 4003 Stavanger
Petroleumstilsynet, Postboks 599, 4003 Stavanger